

Таблиця результатів громадських обговорень
*проекту освітньої програми "Підприємництво, торгівля та
 біржова діяльність" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
 на 2025-2026 навчальний рік*

Автор	Пропозиції/зауваження стейкхолдерів	Обґрунтування врахування або відхилення пропозицій/зауважень	Відмітка про результати (враховано, враховано частково, не враховано)
Ніфатова Олена Михайлівна, науково-педагогічний працівник	Критичне мислення є не тільки наслідком демократії, а й важливим чинником її формування системного мислення. Тому варто поглиблювати осмислення медіаграмотності, знань про роль комунікаційних засобів у сучасному житті за допомогою використання сучасних інструментів, таких як Штучний інтелект. Тому доречно розширити вибіркові освітні компоненти, що великою мірою будується за рахунок когнітивних здібностей сучасної людини та когнітивних здібностей машини з інтелектом на рівні людини	Особливістю програми є акцент на розвитку критичного мислення, що сприяє формуванню у фахівців здатності щодо аргументованих висновків в умовах невизначеності. Критичне мислення виявляється сьогодні перспективою розвитку життєдіяльності людини інформаційного суспільства.	Пропозицію враховано, тому здобувачам освіти буде запропоновано слухати вибіркову дисципліну «Майстерність штучного інтелекту» українською мовою в наступному навчальному році.
Заїкін Андрій, роботодавець	Особливо цінним є акцент програми на формуванні у здобувачів освіти компетенцій, необхідних для створення та розвитку власного бізнесу. Акцент програми на інноваційному соціально відповідальному підприємстві відповідає місії ГО «Платформа інноваційного партнерства» (YEP Accelerator), яка спрямована на підтримку молодих підприємців та розвиток стартап-екосистеми в Україні. Випускники цієї програми мають потенціал стати активними учасниками цього процесу та сприяти створенню нових інноваційних компаній.	Включення дисциплін, спрямованих на розвиток підприємницького мислення, інноваційності та соціальної відповідальності, є актуальним в контексті сучасних викликів, що стоять перед бізнесом. Можливість розробки індивідуальних освітніх траєкторій та залучення практиків бізнесу сприяє формуванню у студентів необхідних компетенцій для успішної підприємницької діяльності.	Пропозицію враховано, тому здобувачам освіти буде запропоновано стати активними учасниками та представити свої підприємницькі проекти на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт зі спеціальності «Підприємництво та торгівля», що є індивідуальною траєкторією реалізації молодого підприємницького потенціалу в стартап-екосистемі в Україні.
Панаєтов Григорій Костянтинович, представник	Доцільно в рамках курсових робіт впроваджувати розгляд державних програм підтримки підприємництва.	Оцінка використання державних програм підтримки	Враховано частково в рамках ОК Курсова робота Оцінка

бізнес-структур	Підтримка бізнесу є одним з пріоритетним для підприємців подолати наслідки повномасштабної війни та стимулювання участі бізнесу у відбудові у повоєнної економіки.	підприємництва дозволяє обґрунтувати рекомендації для здійснення підприємницької діяльності.	ефективності бізнесу.
Уварова Анастасія, випускник	Треба виключити напрямок «біржова діяльність», адже в сучасних умовах даний вид діяльності не актуальний. Більший фокус на підприємництво та торгівлю. А саме: фінансові аспекти введення своєї справи, починаючи, як відкрити ФОП, ТОВ, як закрити. Основи бухгалтерського обліку, на що слід звертати увагу керівнику при перевірці бух документів (key points). Змістити фокус з маркетингових аспектів (аналіз ринку, конкурентів, адже це майже в усіх предметах), а більше практики. Запросити реальних підприємців, щоб розповіли по етапам: що, як, куди, з чого починали, які гострі моменти. Лекції: види підприємницької діяльності, історія-це класно, але ну зовсім на практиці не потрібно. «Лідерство...» також на практиці, особливо, як окремий предмет, не має практичного значення. Це може бути окрема лекція, але не окремий предмет.	Український ринок підприємництва і торгівлі продовжує зростати, незважаючи на війну. Фокус ОП полягає у її націленості на поєднанні теоретичної та практичної складових з урахуванням сучасних тенденцій підприємницької активності громадян, у тому числі щодо соціально відповідального ведення бізнесу для досягнення цілей сталого розвитку суспільства. Key point– це методи, які підприємницькі структури використовують для визначення, координації та досягнення своїх цілей. Цілі та програмні результати ОП забезпечують практичну складову бізнес-структури для реалізації бажаних стратегій шляхом використання сучасних цифрових технологій.	Пропозицію враховано. Запрошення спікерів-практиків в рамках Бізнес-семінарів програми «Школа малого бізнесу» для молодих підприємців задля більшого розуміння сучасного ефективного інструментарію підприємницької діяльності. (https://ptt.hneu.edu.ua/biznes-seminar-programi-shkola-malogo-biznesu-dlya-molodih-pidpriemcziv/); (https://ptt.hneu.edu.ua/yak-zaluchiti-koshti-dlya-rozvitku-biznesu-derzhavna-grantova-programa-e-roboti-dlya-molodih-pidpriemcziv/); (https://ptt.hneu.edu.ua/shkola-malogo-biznesu-dlya-molodih-pidpriemcziv-laboratoriya-uspihu-na-temu-upravlinnya-personalom-stvorennya-efektivno%20komandi/).
Маткобожик Сергій Володимирович, представник бізнес-структур	Під час проведення акредитаційної експертизи на зустрічі з академічним персоналом було зазначено, що емоційний інтелект в підприємстві розглядається як здатність працювати з емоціями і проявляти емпатію та є надзвичайно важливим для виживання бізнесу в кризу.	Дослідники виявили, що в умовах кризи та невизначеності успіх бізнесу безпосередньо залежить від емоційних компетенцій підприємців. Бізнес-лідери, які вміють розуміти інших, керувати	Пропозицію враховано, тому здобувачам освіти буде запропоновано слухати вибіркву дисципліну «Майстерність штучного інтелекту»

		своїми емоціями та знімати стрес, виявилися значно продуктивнішими та кориснішими для бізнесу.	українською мовою в наступному навчальному році.
Юрій Тимошенко, роботодавець	Забезпечити тренінги з ефективних комунікацій, управління часом і конфліктами. Створити інтерактивні заняття, на яких студенти опановуватимуть переговорні техніки та навички роботи в команді.	Метою навчання на ОП є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми з підприємництва та торгівлі, підвищувати рівень комунікативної компетентності, формувати та реалізовувати бізнес-ідеї, вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей, здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин. Результатами навчання, в яких реалізовано здатності опановувати переговорні техніки та навички роботи в команді будуть корисними у сфері підприємництва та торгівлі.	Пропозицію враховано, тому здобувачам освіти запропоновано слухати тренінг-курс «Тайм-менеджмент» та тренінг-курс «Етика та ділові комунікації» українською мовою в наступному навчальному році.
Іванова Наталія Володимирівна керівник експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи	Вивчення НП-2023 заочної форми навчання виявило невідповідність, а саме відсутність в Розділі III «Практика» Науково-дослідної практики (при її наявності у Розділі V. «План навчального процесу»), а також тривалість Виробничої та Переддипломної практики у 4 тижні кожна не відповідає обсягу кредитів ЄКТС відповідних ОК29 і ОК38 в ОП-2023. ЕГ припускає ймовірність технічної помилки, яку необхідно усунути до початку 2024-2025 навчального року.	Проведення практики можна підтвердити розкладом навчальних занять. Відповідно до наказу МОН № 93 від 08.04.93 р. «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», і передбачає «3.5. Для студентів, які навчаються без відриву від виробництва, вищі навчальні заклади можуть передбачати	Враховуючи особливості організації заочної форми навчання в Університеті Науково-дослідна практика проводиться під час установчої та екзаменаційної сесії і окремо не виділяється у графіку навчального процесу.

		практику тривалістю до одного місяця».	
Іванова Наталія Володимирівна керівник експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи	ЕГ за результатами аналізу ОП-2023 та ознайомлення з РНП ОК6 «Вища математика» та ОК11 «Теорія ймовірностей та математична статистика», які наразі відносяться до циклу професійної підготовки, вважаючи автономію ЗВО, рекомендує віднести їх до циклу дисциплін загальної підготовки, зважаючи на відсутність в них тематики, яка відноситься до предметної області спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».	РПНД «Вища математика» (http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/31444/1/%d0%bf%d0%be%d0%b7.172%20%d0%92%d0%b8%d1%89%d0%b0%20%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b5%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0%20.pdf) включає наступні теми: Тема 6. Диференціальне числення функцій однієї змінної. 6.3.Застосування похідної в економіці. Граничний (маргінальний) аналіз. Еластичність економічних показників. Тема 7. Аналіз функцій багатьох змінних. Практичне заняття 5. Дослідження функції двох змінних (Застосування диференціальних рівнянь до розв'язання задач з економіки). Окрім того, РПНД містить приклад екзаменаційного білета, що містить завдання економічного характеру, а саме: Завдання 2 (стереотипне): При введенні в експлуатацію нового обладнання його продуктивність протягом першого місяця роботи описувалась функцією: . Визначить, скільки одиниць продукції було вироблено за перший місяць, якщо раніше ця продукція не виробляється. Інші екзаменаційні білети також містять подібні завдання.	Зазначені теми обох навчальних дисциплін формують результати навчання не загального, а професійного спрямування, тому вважаємо недоцільним перенесення двох дисциплін з професійного циклу до загального. Пропозицію не враховано.

РПНД «Теорія ймовірностей та математична статистика»
<http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/31442>) включає наступні теми:

Тема 1. Емпіричні та логічні основи теорії ймовірностей. Основні теореми теорії ймовірностей, їх економічна інтерпретація

Тема 2. Схема незалежних випробувань. Випадкові величини та їхня економічна інтерпретація

Змістовий модуль 2. Математична статистика передбачає обробку статистичної інформації математичними методами.

У прикладі екзаменаційного білета Завдання 2 (стереотипні) потребує математичного вирішення та економічну інтерпретацію результатів розрахунку:

На склад надходить продукція від двох постачальників. Від постачальника А надходить 30% від загального обсягу продукції, а від постачальника В – 70%. Для постачальника А ймовірність того, що терміну постачання не буде порушено, складає 0,9, постачальник В взагалі не порушує терміну постачання. На склад надійшла продукція без запізнення. Яка ймовірність того, що вона надійшла від постачальника В?

		Відповідь надати з точністю два знаки після десяткової коми. Інші екзаменаційні білети також містять подібні завдання.	
Іванова Наталія Володимирівна керівник експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи	Вивчення структурно-логічної схеми та в ОП-2023 та РНП ОК37 «Науково-дослідна практика» дає підставу ЕГ вважати, що передбаченого терміну проходження недостатньо для отримання запланованого результату. Поважаючи автономію ЗВО та враховуючи значну увагу, яка приділяється на цій ОП науковій діяльності здобувачів, ЕГ рекомендує переглянути форму реалізації ОК37 та її місце у структурно-логічній схемі ОП і пропонує перенести на 3-4 семестри (як період початку наукової діяльності студента). Також розглянути щодо ОК37 доцільність формату навчальної дисципліни, що дасть можливість здобувачам протягом семестру її вивчення підготувати та опублікувати наукову працю.	Наукова діяльність - є невід'ємною складовою освітнього процесу. Але, здобувачі освіти на 2 курсі (3 та 4 семестр) не в повному обсязі опанували перелік компетентностей та результатів навчання, які дають змогу написати наукові праці (статті). Розташування ОК 37 саме на 4 курсі (8 семестр), обґрунтовано тим, що він є першим етапом написання кваліфікаційної роботи, а саме, здобувач освіти відповідно до обраної тематики здійснює пошук та аналіз літературних джерел, узагальнює думки науковців, які займаються певною проблематикою, формує власну думку щодо певного питання та оформлює власне дослідження у вигляді наукової оглядової статті / тез доповідей на студентську наукову (науково-практичну) конференцію. Після науково-дослідної практики здобувачі освіти направляються до підприємств, організацій для проходження переддипломної практики (формується аналітичний розділ кваліфікаційної роботи та визначаються напрями удосконалення функціонування	Що стосується виокремлення науково-дослідної практики в окрему навчальну дисципліну - то, Університет погоджується, навчальну дисципліну запропонують здобувачам освіти як вибірккову (пул спеціальності / освітньої програми).

		підприємницької структури).	
Іванова Наталія Володимирівна керівник експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи	Зважаючи на те, що за результатами опитування задоволеність здобувачів рівнем навчального навантаження становить 64,3%, ЕГ рекомендує гаранту провести поглиблене вивчення цього питання, на основі чого прийняти подальші рішення у напрямку удосконалення ОП, підтримки здобувачів або зміни підходів в організації навчального процесу.	Рівень задоволеності здобувачів рівнем навчального навантаження на ОП становить у 2021 - 2022 навчальному році - 71,4 %; 64,3% - у 2022 - 2023 навчальному році; у 2023-2024 році становить 85,2% (https://ptt.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/zadovolenist-yakisty-osvitno%D1%97-programi.pdf). Низький показник у 2022-2023 році пов'язаний з військовими діями в Україні.	Університет переконаний, що необхідно постійно моніторити цей показник та приймати дієві рішення щодо його поліпшення. Пропозицію враховано.
Вострякова Валентина Юріївна учасник експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи	При наявності на сайті кафедри широкого переліку ресурсів для проходження неформальної освіти та чітко визначених умов перезарахування результатів, в розміщених РПНД виявлена відсутність цієї інформації. Тому з урахуванням п.1.7 «Положення про РПНД» (http://surl.li/lewxw) при затвердженні РПНД на 2024-2025 н.р. рекомендується цю інформацію додати у відповідні дисципліни.	РПНД є документом, який визначає результати навчання та компетентності, що формує навчальна дисципліна. Ця інформація необхідна для співставлення з результатами навчання отриманими в неформальній / інформальній освіті. Перелік платформ, які існують в світі - величезний та постійно додаються нові. За останні 5 років чисельність відкритих онлайн курсів збільшилась у 3 рази, додаючи щорічно щонайменше 2400 мікrokредитних курсів на найбільш популярних освітніх онлайн платформах 18% з яких - це курси з менеджменту та бізнесу (https://www.classcentral.com/report/mooc-stats-2021 ;	Таке інтенсивне зростання чисельності відкритих онлайн курсів потребує гнучкого підходу до щорічного доповнення, оновлення переліку ресурсів для проходження неформальної освіти за освітніми компонентами ОП. Наразі, складно передбачити результати навчання, отримані в інформальній освіті. Також необхідно зазначити, в разі розміщення цієї інформації в РПНД (перелік ресурсів для проходження неформальної освіти) - Університет буде обмежувати студентів щодо формування їх індивідуальної

		https://www.classcentral.com/report/mooc-platforms/).	траєкторії навчання. Тому, вважаємо недоцільним вносити зміни до структури РПНД та «Положення про РПНД».
Вострякова Валентина Юріївна учасник експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи	Незважаючи на значний обсяг створених можливостей та поширення інформації щодо неформальної освіти в ЗВО, під час зустрічі студенти не змогли без підказки орієнтуватися в терміні «неформальна освіта» та поділитись своїм досвідом, тому ЕГ рекомендує підвищувати рівень розуміння здобувачами таких понять як формальна, неформальна та інформальна освіта.	Гаранту та НПП доцільно мотивувати студентів протягом кожного навчального семестру проходити курс неформального навчання в одній із запропонованих ОК, що сприятиме розвитку самоорганізованості та цифрової грамотності здобувачів цієї ОП.	Університет погоджується з необхідністю додаткового інформування студентів щодо неформальної, інформальної та формальної освіти. Це питання буде винесено на зустріч здобувачів освіти з куратором академічної групи, де додатково буде проведена роз'яснювальна робота.
Вострякова Валентина Юріївна учасник експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи	В методичних документах (методичні рекомендації до написання курсових робіт, звітів з усіх видів практики, які передбачені ОП) відсутні вимоги щодо необхідності дотримання академічної доброчесності, зокрема щодо обов'язкового дотримання встановленого рівня унікальності тексту.	Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.	Пропозицію враховано з доцільністю внесення до методичних рекомендацій вимог щодо унікальності курсових робіт, звітів з усіх видів практики, які передбачені ОП.
Михайлова Кристина Валеріївна учасник експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи	Електронні варіанти дипломних робіт (проектів) здобувачів ОП за 2021-2023 рр. відсутні в університетській базі даних (репозитарії), що суперечить як Стандартам ВО - «Кваліфікаційна робота (або її реферат) має бути розміщена на офіційному сайті вищого навчального закладу або його	На сайті бібліотеки ХНЕУ ім. С. Кузнеця сформовано Публічний архів дипломних робіт (http://library.hneu.edu.ua/page/elektronni-resursi) за яким технічними співробітниками продовжується робота	Пропозицію враховано. До 30.06.2024 р. всі роботи будуть розміщені на відповідному сайті.

	<p>підрозділу», так і Регламенту перевірки на унікальність академічних текстів здобувачів ВО та науково-педагогічних працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця навчально-методичним відділом. ЕГ отримала пояснення про здійснення технічного опрацювання отриманих від кафедр після захисту дипломних робіт, пов'язаного з підготовкою до розміщення їх на сайті.</p>	<p>щодо оприлюднення дипломних робіт (проектів) здобувачів освіти за першим та другим рівнем вищої освіти, згруповані за ОП, рівнями освіти і роками захисту.</p> <p>На теперішній час навчально-методичним відділом розміщено дипломні роботи (проекти) здобувачів освіти ОП за першим рівнем вищої освіти за 2023 р. (https://cdn.hneu.edu.ua/ebook/arhiv/topic09/part09-02/).</p>	
<p>Учасники експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи</p>	<p>Слабкі сторони та недоліки за цим критерієм ЕГ виявлено не було, проте ЕГ констатує відсутність взірцевих та інноваційних практик. На фокус-групах здобувачі виявили бажання та готовність до збільшення кількості дисциплін професійного спрямування для вивчення англійською мовою, тож ЕГ рекомендує розглянути потенціал підвищення рівня володіння іноземною мовою серед НПП на ОП до рівня B2 та можливість відповідного запровадження дисциплін або їх окремих модулів.</p>	<p>Викладачі кафедри підприємництва і торгівлі мають потенціал щодо викладання дисциплін іноземною мовою (сертифікати рівня B2 мають 66% НПП).</p>	<p>Пропозицію враховано, тому здобувачам освіти буде запропоновано слухати вибіркочу дисципліну «Гнучкі технології управління підприємницькими проектами» англійською мовою в наступному навчальному році.</p>

Пропозиції та зауваження, отримані в ході громадських обговорень проєкту освітньої програми на 2025-2026 навчальний рік, були обговорені робочою групою освітньої програми, результати затверджені протоколом кафедри № 13 від 03.02.2025 р.

Гарант ОП

Аліна ЛИТВИНЕНКО